

תת"ע 2830/01/16 - מדינת ישראל נגד אילון אורון-חברת עורכי דין

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

תת"ע 2830-01-16 מדינת ישראל נ' אילון אורון-חברת עורכי דין
תיק חיצוני: 90504531345

בפני כבוד השופטת שרית קריספין-אברהם
מאשימה (משיבה) מדינת ישראל
נגד
נאשמת (מבקשת) אילון אורון-חברת עורכי דין

החלטה

בפני בקשה לביטול כתב אישום, בשל טענה מקדמית של "הגנה מן הצדק".

עובדות המקרה

ביום 21.4.15, צולם רכבה של המבקשת, כאשר הוא נוסע במהירות של 65 קמ"ש, ברחוב קיבוץ גלויות, בסמוך לצומת עם רחוב חיל השריון וזאת אף שהמהירות המותרת במקום, הנה 50 קמ"ש בלבד. המבקשת בחרה שלא לשלם את הקנס הקבוע בחוק בצד העבירה והגישה בקשה להישפט בבית המשפט.

תמצית טענות הצדדים

ב"כ המבקשת עותר לביטול כתב האישום, מן הטעם של "הגנה מן הצדק" וזאת נוכח אכיפה בררנית, המבוצעת על ידי המשיבה, בכל הנוגע לקביעת סף מהירות במצלמות המהירות השונות המותקנות ברחבי הארץ.

לשיטתו, המצלמה בה צולם רכבה של המבקשת, כוונה לסף אכיפה נמוך, האוכף גם בחריגות מינוריות מן המהירות המותרת וזאת בניגוד למצלמות אחרות, שכוונו לסף אכיפה גבוה, במטרה לצמצם את כמות כתבי האישום שהמשיבה מגישה לבתי המשפט לתעבורה.

בנסיבות אלה, טוען ב"כ המבקשת, מדובר באכיפה סלקטיבית ופסולה ולחילופין, המהירות שנאכפה, הנה בבחינת "זוטי דברים".

ב"כ המבקשת הפנה לבג"ץ 6396/96 זקין נגד ראש עיריית באר שבע (להלן - עניין זקין), שהנו פסק הדין המנחה בסוגיה של אכיפה בררנית.

לחילופין, מבקש הסנגור לקבל עותק מסמך המגדיר את מדיניותה של המשיבה בכל הנוגע לקביעת סף אכיפה

במצלמות המהירות ברחבי הארץ וכן, לדעת מי וכיצד נקבע סף האכיפה, כאמור לעיל.

המשיבה מצידה, מפנה אף היא לעניין זקין לעיל וטוענת כי אין מדובר באכיפה בררנית ודו"חות דומים נשלחו לאלפי נהגים שצולמו במקום. עוד נטען, כי הסנגור מצטט חלקים מדו"ח מבקר המדינה, תוך הצגת תשתית עובדתית חסרה ולקויה וכן, לא הוצגו כל תימוכין לכך שבפעולת המשיבה היו טעמים פסולים כלשהם, כנדרש להוכחת "הגנה מן הצדק", כפי שנקבע בפסיקה.

עוד נאמר, כי מדיניות האכיפה של המשיבה נקבעת על פי מספר רב של פרמטרים, ביניהם, תוואי הדרך וסימון הכביש שבנדון, כ"כביש אדום", בו מספר רב של נפגעים.

באשר לעתירת המבקשת לקבלת מסמך מדיניות האכיפה של המשיבה, טוענת המשיבה כי עליה להגיש בקשה נפרדת, בהליך מתאים.

דין והכרעה

לאחר שבחנתי טיעוני הצדדים והפסיקה הרלוונטית, סבורה אני כי דין הבקשה להידחות.

בעניין זקין לעיל, נאמר:

"אכיפה בררנית (באנגלית: selective enforcement) אינה היפוך של אכיפה מלאה. לעתים קרובות אין אכיפה מלאה, ומבחינה מעשית אף לא יכולה להיות אכיפה מלאה, של חוק או תקנות. אכיפה חלקית אינה בהכרח אכיפה פסולה. כך גם אכיפה מדגמית, שהרי המדינה אינה יכולה להקצות אלא משאבים מוגבלים לאכיפת החוק. כך גם רשויות מינהליות שונות, כמו רשויות מקומיות. לכן רק טבעי וראוי הדבר שהמדינה ורשויות אחרות יקבעו לעצמן מדיניות, ובמידת הצורך והאפשר גם הנחיות כתובות, שיקבעו סדר עדיפות לאכיפת החוק. אכן, מדיניות או הנחיות כאלה צריכות לעמוד במבחנים המקובלים לגבי כל החלטה מינהלית, כגון מבחנים של מטרה כשרה, שיקולים ענייניים, סבירות ועוד. אולם, אם הן עומדות במבחנים אלה, אכיפת החוק על-פי מדיניות או הנחיות כאלה אינה אכיפה פסולה. אכיפה כזאת, אף שהיא אכיפה חלקית, אינה אכיפה בררנית..."

ההחלטה להעמיד לדין היא החלטה מינהלית, בין שהיא החלטה של המשטרה ובין שהיא החלטה של הפרקליטות. החלטה כזאת צריכה לעמוד במבחן ההלכה החלה על כל ההחלטות המינהליות, כגון להיות מכוונת לתכלית החוק ולהתבסס על שיקולים ענייניים בלבד, והיא נתונה לביקורת שיפוטית בהתאם להלכה זאת."

ובהמשך, נאמר:

"אכן, רשות מינהלית המבקשת לאכוף את החוק נהנית, כמו כל רשות מינהלית, מחזקת החוקיות. מי שמעלה נגד החלטת הרשות טענה של אכיפה בררנית, ולכן הוא מבקש לפסול את ההחלטה, עליו הנטל להפריך חזקה זאת. הדעת נותנת כי רק במקרים נדירים ניתן יהיה להפריך את החזקה ולהוכיח אכיפה בררנית. ראשית, הדעת נותנת כי בדרך-כלל רשות מינהלית, שיש לה סמכות לאכוף את החוק, תפעיל את הסמכות על יסוד שיקולים ענייניים לאור מטרת החוק. שנית, גם במקרה שבו קיים חשד בדבר אכיפה בררנית, בדרך-כלל קיים

קושי להוכיח כי הרשות המינהלית הפעילה את הסמכות לאכוף את החוק על יסוד שיקול זר או להשגת מטרה פסולה".

נוכח האבחנה הברורה שנעשתה בעניין זקין בין אכיפה חלקית לאכיפה בררנית, הרי שהמבקשת לא עמדה בנטל הנדרש ולא הוכיחה כי המשיבה פעלה על יסוד "שיקול זר או להשגת מטרה פסולה" וטיעוני המבקשת עצמה נוגעים, רובם ככולם, למדיניות האכיפה של המשיבה.

נקבע כאמור לעיל, כי לרשות מנהלית אין מנוס מקביעת מדיניות אכיפה, בהתאם למשאבים המוגבלים העומדים לרשותה ומקום בו נקבעה מדיניות כאמור, אשר מביאה לאכיפה חלקית או מדגמית, הרי שאין מדובר באכיפה פסולה, המצדיקה טיעון של "הגנה מן הצדק", אלא אם ייקבע, כי שיקולים פסולים עמדו בבסיס קביעת אותה מדיניות.

כעולה מתגובת המשיבה, סף האכיפה במצלמה בה צולם רכב המבקשת, נקבעה על ידי המשיבה, לאחר שנבחנו מספר רב של פרמטרים רלוונטיים.

בית המשפט העליון קבע בע"פ 4855/02, **מדינת ישראל נ' בורוביץ** (אליו התייחס גם ב"כ המבקש בטיעוניו), כי טענת "הגנה מן הצדק", תתקבל אך לעיתים נדירות: **"ביטולו של הליך פלילי מטעמי הגנה מן הצדק מהווה אפוא מהלך קיצוני שבית-המשפט אינו נזקק לו אלא במקרים חריגים ביותר. בדרך-כלל יידרש הנאשם להראות שהתקיים קשר סיבתי בין התנהגותו הנפסדת של הרשויות לבין הפגיעה בזכויותיו, עם זאת אין לשלול אפשרות שהפגיעה בתחושת הצדק וההגינות תיוחס לא להתנהגות שערורייתית של הרשויות, אלא למשל לרשלנות, או אף לנסיבות שאינן תלויות ברשויות כל-עיקרן אך המחייבות, ומבססות, בבירור את המסקנה כי במקרה הנתון לא יהיה ניתן להבטיח לנאשם קיום משפט הוגן, או שקיומו של ההליך הפלילי יפגע באופן ממשי בתחושת הצדק וההגינות. אך נראה כי מצב דברים כזה אינו צפוי להתרחש אלא במקרים חריגים ביותר"**.

באותו מקרה נקבע מבחן משולש לבחינת טענת "הגנה מן הצדק", אשר ממשיך להנחות את בתי המשפט גם לאחר עיגון הדוקטרינה בחוק סדר הדין הפלילי:

"יש לבחון בשלב הראשון מהם הפגמים שנתגלו בהליך המשפטי שננקט כנגד הנאשם ומהי עוצמתם; בשלב השני יש לקבוע האם ניתן לקיים את ההליך הפלילי, בצורה הוגנת וצודקת, חרף הפגמים שנתגלו בו. בשלב זה על בית המשפט לאזן בין האינטרסים הרלוונטיים השונים תוך התחשבות בנסיבות כל מקרה ומקרה והתייחסות, בין היתר, לחומרת העבירה המיוחסת לנאשם, למידת הפגיעה ביכולתו להתגונן כראוי ולמידת אשמתה של הרשות. בשלב השלישי על בית המשפט לבדוק, במידה והשתכנע כי ההליך אכן נוהל באופן אשר נוגד את עקרונות הצדק וההגינות, האם ניתן לנקוט באמצעים מתונים יותר מאשר ביטול כתב-האישום על-מנת לרפא את הפגמים".

בדיקת נסיבות המקרה שבפני, על פי המבחן המשולש לעיל, מביאה למסקנה כי אין כל הצדקה לביטולו של ההליך המתנהל כנגד המבקשת, מהטעם של "הגנה מן הצדק", מקום בו קבעתי, כי לא הייתה אכיפה בררנית על ידי המשיבה.

בנוגע לטענת המבקשת, כי נוכח החריגה הנמוכה מהמהירות המותרת במקום, מדובר ב"זוטי דברים", הרי שלא אוכל לקבל טענה זו.

סעיף 34ז לחוק העונשין, התשל"ז-1977, קובע: "לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה, אם, לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, המעשה הוא קל ערך".

בע"פ 1114/98 ג'מיל קאסם נ' מדינת ישראל, נאמר: "יאמר מיד שטענת המערער כי מעשה העבירה שיוחס לו הוא זוטי דברים אין בה כל ממש, שכן, כל תקנות התעבורה, הן בבחינת פרטים קטנים, אשר התמונה הכוללת שלהן המסדירה את אינטרס הציבור והפרטים להשתמש בדרך הציבורית בלי שיפגעו זה בזה בתוך התחשבות מירבית באינטרסים של כולם. כל תקנה ותקנה היא פרט זוטא בפסיפס הכללי והרחב של פקודת ותקנות התעבורה ולכן אי אפשר לטעון שפרט זה או אחר בתקנות התעבורה הוא "זוטי דברים".

חזקה כי יש בנהיגה במהירות גבוהה מן המותר בדרך עירונית, סיכון כלשהו לציבור עוברי הדרך ולא "מעשה קל ערך" ומכאן, כי קיים אינטרס ציבורי בבירור האשמה, קל וחומר, בכביש אותו הגדירה המאשימה, "כביש אדום", כאמור לעיל.

באם מבקש הסנגור לטעון כנגד מדיניות האכיפה הכוללת של המשיבה, הרי שכאמור לעיל, מדובר בהליך מנהלי, שיידון בפני הערכאה הרלוונטית.

באשר לעתירת ההגנה, לקבלת את המסמך המגדיר את מדיניות האכיפה של המשיבה, בכל הנוגע למצלמות המהירות, עליו לפנות בבקשה מתאימה ובהליך נפרד.

לאור כל האמור לעיל, אני דוחה את הבקשה למחיקת כתב האישום.

ניתנה היום, י"ז אייר תשע"ו, 25 מאי 2016, בהעדר הצדדים.